

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilaspalvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen järjestämisen monituottajuusmalli

Aluehallitus 26.09.2022 § 116
2143/00.02.01.00/2022

Valmistelija Penttinen Erkki
Pia-Maria Sjöström
Pia Vähäkangas
Lisätietoja: puhelinnumero: P-M Sjöström 040 184 1597, E Penttinen 040 359 2922, P Vähäkangas 040 805 1455,, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen monituottajuusmallissa kuvataan miten sen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja ja niihin liittyviä tukipalveluja toteutetaan ja hankitaan eri palveluntuottajilta.

Strategiaan ja palvelustrategiaan perustuva monituottajuusmalli ohjaa palvelujen suunnittelua, hankintaa, sopimusten toteutusta, arviointia ja valvontaa. Malli ohjaa myös hyvinvointialueen elinkeinoelämän kanssa ja yhdyspinnoilla (mm. kunnat, muut viranomaiset sekä yhdistykset ja järjestöt) tehtävää yhteistyötä.

Monituottajuusmallin tavoitteena on kehittää palvelutuotantoa taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla sekä luoda edellytyksiä eri palveluntuottajien kanssa tehtävälle kehittämistyölle ja innovaatioille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden ja potilaiden palvelun ja hoidon tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina lähellä asiakkaita ja potilaita hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Palvelustrategiassaan hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Hyvinvointialue voi tuottaa asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä niiden käyttöön liittyvää muuta tukea järjestämällä ne omana tuotantona, yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkimalla niitä yksityiseltä palveluntuottajalta sopimukseen perustuen, jos niiden hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että hyvinvointialue pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta.

Hyvinvointialueen on vastattava palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista hankkiessaan palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta. Yksityisellä palveluntuottajalla on oltava hyvinvointialueen hankkimien palvelujen sisältöön ja laajuuteen nähden riittävä osaaminen, palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä muut riittävät toimintaedellytykset. Yksityisen palveluntuottajan on

oltava riittävän vakavarainen, jotta se pystyy huolehtimaan toiminnasta, sen jatkuvuudesta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä.

Järjestämislain 12 §:n mukaan hyvinvointialue ei saa hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta palveluja, joihin sisältyy julkisen vallan käyttöä, jollei lailla erikseen toisin säädetä, sosiaalihuoltolain yksilö- ja perhekohtaista sosiaalityötä eikä sosiaalipäivystystä, terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettuja kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluja lukuun ottamatta perusterveydenhuollon päivä- ja ilta-aikaista kiireellistä vastaanottoa; eikä terveydenhuoltolain 40 §:ssä tarkoitettua ensihoitopalvelua lukuun ottamatta mainitun lain 40 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja palveluja ja 2 kohdassa tarkoitettua muuta palvelua kuin ensihoitopalvelun kokonaisvalmiuden ylläpitämistä eikä ensihoitopalvelusta vastaavan lääkärin tai kenttäjohtajan tehtäviä, jotka on hoidettava kaikilta osin virkasuhteessa.

Hyvinvointialue voi hankkiessaan perusterveydenhuollon palveluja antaa yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi, osana asiakkaille annettavaa hoitoa, asiakkaan lääketieteellisen tai hammaslääketieteellisen hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisujen tekemisen, hoitosuunnitelman laatimisen sekä lähetteen laatimisen erikoissairaanhoidon. Sama koskee perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavissa olevia ja niihin kiinteästi liittyviä erikoissairaanhoidon palveluja, jotka eivät vaadi erikoissairaanhoidon sairaala- tai poliklinikkaolosuhteita ja joissa asiakkaan hoitovastuu säilyy perusterveydenhuollossa. Liitteessä on kuvattu ehdotus Pohjanmaan hyvinvointialueen monituottajuusmalliksi sekä eri palvelujen järjestämisen periaatteet (oman tuotannon osuus, ostopalvelujen osuus, josta erikseen palvelusetelillä järjestettävien palvelujen osuus).

Sektorijohtaja, työkäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus hyväksyy ja esittää aluevaltuustolle liitteenä olevan esityksen hyvinvointialueen monituottajuusmalliksi ja tekee tarvittavat muutosesitykset kokouksessa.

Päätös:

Hallitus hyväksyi monituottajamallin seuraavin lisäyksin ja muutoksin.

Jäsen Katja Rajala ehdotti keskustelun aikana seuraavia muutoksia:

- Monituottajuuspolitiikan sisältö -otsikon alle sisällytetään periaateperustaksi myös Hinta, Laadun jälkeen.

- Talous-otsikon alta poistetaan kaksi viimeistä kohtaa, jotka kuuluvat seuraavasti:

" Yksityisellä sektorilla on usein joustavammat organisaatiot ja pienemmät kiinteät kulut,

mutta ne vaativat toisaalta voittoa omistajilleen" sekä " Kolmannen sektorin palvelujen

tuottajilla ei ole samaa voittovaatimusta, mutta pienten tuottajien voi olla vaikea täyttää

kaikki muodolliset laatuvaatimukset. Ne korvataan seuraavalla tekstillä: "Oman tuotannon

kustannuslaskenta kehitetään avoimeksi, jotta päätöksentekijöillä on luotettavat tiedot

hintojen vertailtavuuteen palvelujen hankintapäätöksissä.

Jäsen Katja Rajala esitti lisäksi, että jatkossa monituottajamallin tulee olla osa

palvelustrategiaa, koska se on merkittävä osa palvelukokonaisuutta jo

resurssinäkökulmankin kannalta. Jäsen Mervi Rantala kannatti ehdotettuja muutoksia ja

aluehallitus hyväksyi muutokset yksimielisesti.

Tämän jälkeen aluehallitus päätti ehdottaa, että aluevaltuusto hyväksyy monituottajamallin edellä mainituin muutoksin.